

JIŘÍ SUCHÝ KDYKOLIV, KDEKOLIV

Jiří Suchý slaví pětadesátku. Stále v kondici a s novými nápady. A neustále dobře naladěný. Na narozeninových koncertech v Semaforu dokázal v humor obrátit i kolaps z vyčerpání v Klatovech a čerstvou chřipku.

K půlkulatému jubileu dramatika, textaře, zpěváka, skladatele, výtvarníka, herce, filmaře a režiséra vydává Supraphon komplet tří CD, která mapují činnost Jiřího Suchého od čtyřicátých let minulého století (nejstarší nahrávka je z roku 1949) do současnosti. Trojcédéčko dostalo název podle Suchého (a Pavlíčkovy) známé seriálové písně Kdykoliv, kde-

koliv. Platí to stoprocentně: jakýkoliv kotouček z kompletu si můžete pustit kdykoliv a kdekoliv jste. A samozřejmě i s kýmkoliv.

Pane Suchý, vždycky zdůrazňujete své ovlivnění divadlem a písničkami pánů Voskovce a Wericha a starými filmy, především groteskami. Díváte se na ně pořád se stejný-

mi pocity nebo se váš pohled s léty změnil?

U filmů jsem na tom dnes trochu jinak, bohužel už se na ně nedívám s takovým čistým srdéčkem, jako když mi bylo patnáct. Tehdy jsem se bavil a smál, dneska člověk všechno rozebírá. Říkám si: tohle není úplně dobrý, tohle bych udělal jinak, tohle se povedlo! Holt už se na věci dívám

z hlediska svých zkušeností. A občas je mi líto, že se na ně nedokážu dívat stejně, jako když mi bylo těch dvádnáct, patnáct.

Hledáte na nich chyby?

Ne snad, že bych je hledal, ale když se objeví, tak je vidím. Nebo vidím, když už je věc trochu vyvětralá. Mám neblahý pocit, že začínám analyzo-

▼ vat. Že dělám to, co vytýkám mnohým kritikům. Těm, které rozeznám už na první pohled: zatímco ostatní se v divadle smějí, oni sedí bez výrazu a snaží se mě načapat na švestkách. A právě to dělám dneska i já vůči těm starým filmům nebo komikům ze staré doby.

Analyzujete i písně dvojice Jiří Voskovec – Jan Werich?

Občas tam objevím nějakou textařskou neobratnost, hlavně u jejich raných písní; ty pozdější jsou zralejší. Ale pořád je obdivuju a pořád se na nich učím. Voskovec s Werichem mě naučili spoustu věcí. Třeba používat češtinu v souvislosti jazzových synkop. Čeština totiž není pro jazz ideální jazyk a musí se umět používat. Druhá věc je, že se na jevišti nepřetěluju – ať hraju jakoukoliv roli, pořád jsem to já. A další záležitost je humor. Oni brojili proti humoru tehdejších lehce či těžce lascivních kabaretů, já jsem zase začal brojit proti estrádnímu humoru. Takže Voskovec s Werichem mě naučili dívat se na humor jinak. Ale za to hodně vděčím i Miroslavu Horníčkovi.

Poprvé ve filmu jste se objevil v roce 1944. Byl to film Sobota a vy jste se tu ocitnul v komparsu. Jak moc si na to pamatujete?

Dodnes živě! To byl takový, řekl bych, náhodný kompars. Já jsem byl čumák a filmáři potřebovali někoho, kdo by vystupoval z tramvaje. Stal jsem se tak jakýmsi komparsistou – samozvancem. Odměnou mi bylo to, že jsem byl na plátně necelé dvě vteřiny. Od chvíle, kdy vylezu z tramvaje až do doby, než se dostanu na okraj filmového plátna a zmizím.

S protagonisty tohoto snímku Adinou Mandlovou a Oldřichem Novým jste se tehdy nesetkal?

S Oldřichem Novým jsem se setkal tak, že se mi podepsal do památníku, který jsem si tehdy narychlo pořídil, a který mi pak někdo ukradl. Tehdy ani jeden z nás netušil, že po něm zdědím divadlo a že se bude jednat i o jeho spolupráci se Semaforem. Z té nakonec, bohužel, sešlo.

Jak často se dnes vracíte k reklamě, u které jste začínal?

Hlavně v souvislosti s naším divadlem. Reklama je skutečně moje původní profese, začínal jsem v reklamních ateliérech B a R, tedy Burjanek a Remo. A když se u nás po Listopadu 89 začaly točit reklamy, natočil jsem jako jeden z prvních reklamu na nějaký prací prášek. Hned se na mě sesypala hromada výtek! Jak prý jsem si něco takového mohl dovolit, a že jsem klesl pěkně hluboko. Já jsem ani nevěděl, že klesám hluboko. Jak jsem řekl, reklama byla moje původní profese a nevěděl jsem, že je to něco tak zavrženíhodného. Pak ale začali dělat reklamu další a další, a tak se to spláchno. Ovšem tehdy, hned po převratu, jsem to musel schytat.

Osobně mám moc rád vaši reklamní písničku pro Barvy a laky, kterou jste nazpíval s Pavlínou Filipovskou. To byl začátek šedesátých let...

Tahle píseň byla možná první reklamní písničkou minulého režimu. Za první republiky možná nějaké existovaly, nevím, ale v takzvaném socialismu jsme asi byli první. Jiří Šlitr složil velmi příjemnou muziku, Pavlína Filipovská se mnou zpívala, měl jsem tuhle věc docela rád.

K narozeninám vám vyšlo v Supraphonové kolekci Zlatá edice trojcedéčko. Dá se říct, že shrnuje vaši celoživotní písňovou činnost?

Ve zkratce. Ten trojkomplet je od Supraphonu krásný dar. Je rozdělen tematicky, na prvním disku jsou známé fláky hlavně ze 60. let minulého století, na druhém písničky hlavně z našich her z let sedmdesátých a osmdesátých, a třetí se věnuje méj činnosti především mimo Semafor. Nahrávky vybral Lukáš Berný, který o mně a o Semaforu ví snad víc, než já sám.

V bookletu kompilace vám vzdává hold mimo i rocker Michal Prokop. Říká, že vaše Blues pro tebe (které kompilaci otevírá) je první ryze český rock'n'roll...

To je trochu pravda. Úplně první rock'n'roll, který jsem český otextoval, byl Rock Around the Clock od Billa Haleyho. Tam jsem napsal takovej údernej český text: Tak jak plyne řeky proud, tak jak mrak jen umí plout, jako smetí roky letí, rok, rok, rok... Už díky Voskovcovi jsem se naučil respektovat hudbu, a tak se mi stane, že třeba dvě třetiny českých slov vyloučím pro text jako nepoužitelné. A spokojím se s tím zbytkem.

Komplet Kdykoliv, kdekoliv mapuje i vaši spolupráci s autory různých hudebních žánrů. Jedním z nich je divadelník a bývalý ministr kultury Pavel Dostál.

Pavel Dostál měl vždycky rád Semafor, dokonce to divadlo, které měl ještě v Olomouci, dělal pod

semaforským vlivem. Vždycky se ke mně hlásil. Byl to taky jeden ze dvou ministrů kultury, kteří Semafor prožívali. Tím druhým byl Pavel Tigrid. Oba dva Pavlové nás měli rádi, nevynechali jedinou naši premiéru a posílali nám velké kytice. Když před několika lety vycházely písničky Dostálova divadýlka, požádali mě, abych nějak nazpíval. S chutí jsem to udělal.

A dalším jménem z výběru je Kapitán Kid, ikona trampské a country hudby.

Toho jsem si zase objevil já. Jeho písničky jsem měl rád. On byl vynikající textař! Obdivoval jsem, jak zacházel s češtinou i jeho vtipnost. Někdo nás dal dohromady, už ani nevím, kdo, a řekli jsme si, že bychom spolu mohli vydat desku. A taky jsme ji vydali. Jmenovala se Zpověď unaveného klauna.

Jak rád píšete písničky pro jiné interprety?

Jsou písničky, které bych si samozřejmě nejraději zazpíval sám. A teď k narozeninám jsem si je zazpíval. Jsem notorický neslavič, to se o mně ví. Když už ale musím slavit, jako dárek si zpívám písničky, které mi osud odepřel, i když bych si je byl rád zazpíval. Oslavy v Semaforu ještě snesu. Nabízeli mi ale třeba koncert v O2 aréně, a to jsem s díky odmítl. Pořadatelé to jistě mysleli dobře, ale nechat se oslavovat takhle ve velkém, to není můj styl.

Dokument, který o vás natočil režisér Jiří Vondrák v produkci společnosti Zámek Liteň, jste ale asi rád přijal...

Že o mě společnost Zámek Liteň nechala natočit hodinový film, to je pro mě veleudar. Film o sobě jsem k narozeninám ještě nikdy nedostal. Byl jsem potěšen. Musím říct, že jak Zámek Liteň tak Supraphon se ke

SU 6331-2

Supraphonline

mně zachovaly tak velkoryse, že si to ani nezasloužím.

A taky pořád pilně skládáte!

To ano, i když se to o mně moc neví. Mám na kontě stovky písní, nejen třeba Pramének vlasů. I když i u téhle písničky je občas slyšet, že jsem ji nesložil já, ale Jiří Šlitr. Takže ano, skládám. A před několika dny jsem v Klatovech dosáhl svého skladatelského vrcholu: sám jsem se složil!

Pane Suchý, je ještě něco, co byste rád udělal, ale říkáte si, že k tomu ještě nedozrál čas?

Takhle ani ne. Ale rád bych ještě natočil nějaký dobrý film. Ke všem filmům, které jsem udělal – není jich mnoho, ale pár jo – mám výhrady. Ani jeden nepovažuji za stoprocentní. Rád bych natočil nějaký stoprocentní. Ale to už se mi asi nepovede.

Vaši novou kompilaci zakončuje píseň Když je mi nejhůř, která vznikla po povodních v roce 2002. Co si zpíváte dnes, když vám je nejhůř?

Musím říct, že mi už dlouho nejhůř nebylo; jediné snad, když jsem přišel o někoho blízkého. Znáám ale spoustu lidí, kterým je nejhůř každou chvíli – a nemuselo by být, kdyby nechtěli.

Foto © Josef Sekal